

Meditsiinidoktor Heli Tähepõld

Marje Oona – Tartu Ülikooli polikliiniku ja peremeditsiini õppetool

8. juunil 2006 kaitses Tartu Ülikooli arstiteaduskonna nõukogu ees doktoriväitekirja Heli Tähepõld. Väitekirja „Konsultatsioon peremeditsiinis” („Patient consultation in family medicine”) valmis TÜ peremeditsiini õppetoolis professor Heidi-Ingrid Maarooši juhendamisel. Väitekirja oponentideks dots Helle Karro TÜ naistekliinikust ning prof Airi Värnik Eesti-Rootsi vaimse tervise ja suitsidoloogia instituudist.

Uurimistööst käsitleb patsiendi konsulteerimist peremeditsiinis, teisisõnu perearsti ja patsiendi koostööd patsiendi probleemide lahendamisel. Peremeditsiini iseloomulikeks tunnusteks on tegelemine patsiendiga piiratud aja jooksul ning seejuures selekteerimata probleemidega. Seetõttu peab konsultatsioon kui perearsti erialakeskne patsiendile suunatud tegevus olema tehtud oskuslikult ja otstarbekalt. Uurimistööst eesmärgiks oli uurida konsultatsiooni struktuuri, hinnata erinevate tegurite mõju konsultatsiooni kestusele, hinnata konsultatsiooni patsiendikeskust

ning võrrelda perearstide tegevusi konsultatsiooni käigus (patsiendi uurimine, edasisuunamine, retseptide väljakirjutamine) teiste Euroopa maade esmatasandi arstide samalaadsete tegevustega. Uurimistööst korraldamisel oli kasutusel rahvusvahelise koostööprojekti „Eurocommunication II” raames kasutatud usaldusväärne kontrollitud meetodika. Esimest korda Eestis kasutati perearstide konsultatsioonide ühe uurimismeetodina videolindistusi.

Uurimistööst selgus, et perearstide konsultatsioonide kestel (keskmine pikkus 9 minutit) täideti patsientide ootused biomeditsiiniliste ja psühhosotsiaalsete aspektide suhtes. Selgus, et arstid käsitlesid probleemide psühhosotsiaalseid aspekte isegi sagedamini, kui patsiendid seda ootasid. Perearsti konsultatsioonid olid valdavalt patsiendikesksed. Konsultatsiooni struktuuri osas selgus, et arsti silmside aeg patsiendiga moodustas kogu konsultatsiooni ajast umbes kolmandiku ning et valdavale osale patsientidest tehti objektiivne läbivaatus (79%-l juhtudest). Kokku katkestati 85% konsultatsioonidest ajutiselt kas telefonikõne või muude tegevuste tõttu. Leiti, et konsultatsioonide kestust mõjutavad mitmed tegurid: konsultatsioonid on keskmiselt pikemad eakamate patsientide puhul, samuti haigete psühholoogiliste probleemide puhul.

Võrreldi konsultatsiooni erinevaid aspekte Eestis, Poolas, Rumeenias ja Rootsis. Selgus, et konsultatsiooni keskmine kestus eri riikides oli sarnane, v.a Rootsis, kus konsultatsioonile keskmiselt kulunud aeg oli pikem ning samas esines vähem konsultatsioonide ajutisi katkestusi. Patsientidele tehtavate uuringute arv Eestis oli suurem kui võrreldud maades, seejuures Rootsis oli uuringute arv ligi poole võrra väiksem kui Eestis. Patsientide edasisuunamise osakaal oli kõigis riikides sarnane.

Töö tulemused on avaldatud kokku viies publikatsioonis.

Heli Tähepõld on sündinud 1. märtsil 1966. aastal Tartus. Tartu Ülikooli arstiteaduskonna lõpetas ta ravi erialal 1994. a. Aastatel 1994–1996 läbis ta internatuuri ning 1997–1999 spetsialiseerumiskursused perearsti erialal. 1998. a alustas ta õpinguid dok-

torantuuris. Alates 2000. aastast on ta töötanud TÜ peremeditsiini õppetoolis assistendina ning samal ajal ka perearstina. Heli Tähepõld on abielus, peres kasvab kolm last.

marje.oona@ut.ee